

Visitasedrag

VED VISITASEN I TANUM, KJOSE OG BERG, 1. FEBRUAR 2026

Ved biskop Jan Otto Myrseth

INNLEDNING

Kjære venner

Takk for gode og innholdsrike visitasdager her i Tanum, Kjose og Berg.

Disse dagene har vært preget av åpne møter, gode samtaler, bønn og gudstjenestefellesskap, og mange sterke inntrykk av kirkelig liv slik det faktisk leves midt i hverdagen, i møte med mennesker i ulike livsfaser, og i spennet mellom tradisjon og fornyelse.

Jeg har møtt engasjerte medarbeidere, rådsmedlemmer og frivillige som vil mye for kirkens liv og framtid. Jeg har fått ta del i barne- og ungdomsarbeid, og hatt samtaler om frivillighet, kultur, beredskap og samarbeid, og jeg har hørt ærlige refleksjoner om både gleder og utfordringer.

Nå vil jeg forsøke å samle inntrykkene og peke på noen viktige veivalg vidare. Jeg gjør det med utgangspunkt i Den norske kirkes visjonsformulering «Mer himmel på jord», og den strategiplanen som Kirkemøtet har vedtatt for å konkretisere denne visjonen.

1. KIRKEN ÅPNER ROM FOR TRO

Gudstjenestene er pulsslaget i menighetene og den avgjørende forklaringen på at kirken fortsatt finnes etter to tusen år.

I Tanum, Kjose og Berg møter jeg menigheter som arbeider bevisst for å holde gudstjenestelivet levende, lokalt forankret og gjenkjennelig, samtidig som det gis rom for variasjon og nye uttrykk. Samordningen av gudstjenester i denne sonen i Larvik er et uttrykk for vilje til samarbeid og ansvarlig ressursforvaltning, og flere av dere har pekt på verdien av å kunne samles på tvers av soknegrenser.

Jeg gleder meg over bredden i gudstjenestelivet: høymesser, familiegudstjenester, hverdagsgudstjenester, bryggegudstjenester, Olsok-feiring i steinkirken, og åpne samlinger der både fastboende og feriefolk finner veien. Dette er uttrykk for en folkekirke som vil være nærværende der mennesker er.

Særlig vil jeg løfte fram arbeidet blant barn og unge. Babysang, Skattekista, Superonsdag, Familiemandag, korarbeidet, konfirmasjonstiden og samarbeidet på tvers av sokn og organisasjoner åpner rom for tro tidlig i livet. Her legges det et viktig grunnlag, ikke bare for kirkelig tilhørighet, men for livsmestring, fellesskap og håp.

Samtidig er det nødvendig å tenke strategisk vidare: Hvordan kan gudstjenestelivet fortsatt være et samlingspunkt for hele menigheten – også for nye generasjoner og grupper? Hvordan kan kirkelig undervisning og læring, diakoni og gudstjeneste i enda større grad sees i sammenheng? Bestrebelsene på å få i gang igjen søndagsskoletilbudet i Berg er et viktig redskap i så måte.

Det er fint å se hvordan kirken skaper inkluderende og rause møteplasser for mennesker i alle aldre. Det syder av liv på familiemandagene på Tunheim og de såkalte Superonsdagene i Berg, bare for å ha nevnt noen av de flotte tilbudene som finnes i menighetene.

Skole/kirke-samarbeid

Gjennom målrettet samarbeid med skolene og andre samarbeidspartnere fremmer kirken **verdier som utfordrer og som bygger et godt samfunn** for alle. Under visitasen fikk vi møte rektorer og skoleledere som understreket inntrykket av det fine samarbeidet med kirken. Takket være arbeidskirkens strategiske plass som skolens nærmeste nabo får dere til et svært smidig samarbeid og kan tilby gode møteplasser som Skattekista og barnekoret i tida etter skoletid. Det samme gjelder Superonsdagen. I Tanum er naboskapet og samarbeidet med Tunheim og Tanum KFUK/M helt avgjørende for de tilbudene som retter seg mot barn og familier. På møtene med skolelederne snakket vi om at det kanskje kan være på sin plass å gjennomgå planene for skole/kirke-samarbeidet. Det kan bidra til en bevisstgjøring av hvilke muligheter som knytter seg til arbeidet med skolegudstjenester og besøk i kirken for de ulike trinn i grunnskolen. **Kirkebyggene våre** er viktige ressurser for både trosopplæring og skole/kirke-samarbeid.

Vi hadde også en fin samtale om kirkens plass i skolens og lokalsamfunnets beredskap i forbindelse med kriser og ulykker, og også med tanke på dette er det fint å ha en gjennomgang av planer og sørge for skriftliggjøring av hvordan skole og kirke best kan spille på hverandres ressurser.

Syrker gjennom sin organisering en levende og nærværende folkekirke

Onsdag ettermiddag og kveld var satt av til møter med ledere og medlemmer av de to menighetsrådene. Det er en utfordring å knytte sammen arbeidet i rådet med stabens virksomhet, gjennom god informasjonsflyt, gode planer og strategier og en tjenlig utvalgsstruktur. Nå er dere godt og vel halvveis i en menighetsrådsperiode der Tanum og Kjøse har felles menighetsråd. Fra begge menigheter hører jeg om gode erfaringer med dette samarbeidet, og jeg vil utfordre dere til å tenke over mulighetene til å ta et steg videre og slå sammen de to soknene. En vil uansett kunne videreføre et Kjøse-utvalg som i dag, og med en tydelig avklaring av ansvar og oppgaver til et sånt utvalg, tror jeg begge menigheter kan tjene på dette. Å operere med ett sogn i stedet for to innebærer også innsparing på ulike områder, som f.eks revisjon.

Det andre punktet på kirkens strategiplakat lyder:

2. KIRKEN ER DER LIVET LEVES

Kirken i Tanum, Kjøse og Berg er tydelig til stede i lokalsamfunnene, gjennom byggene, aktivitetene og menneskene som hører til. På ulike samarbeidsarenaer har kirken stor betydning for lokalsamfunnet. I Kjøse fikk vi nyte godt av Helselagets tilbud om fellesskap, et godt måltid mat og en god prat. Det er helt naturlig at kirkens folk slutter opp om slike tilbud.

På Tunheim fikk vi en god samtale med ledelsen av Tanum KFUK/M, som i over hundre år har vært en viktig institusjon og møteplass, og Tunheim har i realiteten også fylt funksjonen som menighetshus. Nå er økonomien krevende for både foreningen og menighetsrådet, men jeg håper at dere finner en vei videre som kan sikre fortsatt drift og ikke minst nye frivillige hender som kan være med å ta i et tak til fellesskapets beste.

Kirken som kulturarena og forvalter av kulturarv for alle generasjoner

Et av delmålene under dette punktet er å styrke kirken som kulturarena og forvalter av kulturarv for alle generasjoner. Disse dagene har vist at ulike kulturelle uttrykk får sin rettmessige plass i det lokale kirkelige liv. Festivalen «Åpent hus» i Berg arbeidskirke går om en måneds tid av stabelen for tredje gang, og programmet rommer godbiter for noen hver, og ønsket om å satse på det musikalske liv, med korarbeid, konserter og kulturarrangementer, er sterkt til stede også i Tanum og Kjøse.

Ifølge Rambøll-rapporten «Den norske kirke – et samfunnsøkonomisk bidrag til kultur og kulturarv», som ble lagt fram for halvannet år siden, fastslås det at kirkens arbeid innen kultur og kulturarv

bidrar med **verdiskaping på 4,3 milliarder** kroner hvert år i Norge. Den norske kirke er en landsdekkende kulturaktør med bygg, kunst, instrumenter, musikere, formidlere og frivillige og spiller en sentral rolle i Norges kunst- og kulturliv.

Når det gjelder kirkebyggene, særlig i Berg, står dere i krevende, men nødvendige samtaler om forvaltning, vedlikehold og prioritering. Disse samtalene berører identitet, tilhørighet og historie, og må føres med respekt, åpenhet og mot. Kirken er mer enn bygg – men byggene bærer også fortellinger som betyr mye for mennesker.

Nærmiljøarbeid

For å lykkes med å bygge et rausere og mer inkluderende samfunn trenger vi et godt samarbeid mellom kirke, kommune og andre aktører. **Nærmiljøutvalgene** i Larvik kommune er en viktig samarbeidsarena for kirken, og Berg løftes gjerne fram som et område av kommunen hvor dette samarbeidet har vært særdeles viktig og vellykket. Fra i år utvides kulturutvalgets virkefelt i Berg til å omfatte også undervisning, og det virker naturlig siden mye av det kulturutvalget har drevet med ligger i skjæringspunktet mot undervisningsfeltet. Både sokneprest og kantor sitter i utvalget, og det står spennende begivenheter i kalenderen for våren.

Beredskap og kriser

Sett i lys av den usikre situasjonen både Europa og resten av verden står i, er det et viktig tema hvordan kirken kan være en ressurs i forbindelse med kriser. Vi har akkurat innledet Totalforsvarsåret 2026, og fra min side sett er det gledelig at både prost og kirkeverge har en plass i **kommunens beredskapsorganisering**. Med gode avtaler som avklarer ansvar og ressurser, og regelmessige møtepunkter for planlegging og drøftinger, har man en god plattform for å få til god samhandling.

Samhandling med andre tros- og kirkesamfunn

Vi rakk også innom St Frans kirke og kloster under visitasen, og det gir mening ikke minst siden det i år markeres at det er 800 år siden Den hellige Frans av Assisis død, og pave Leo XIV har utropt 2026 til «Den hellige Frans' år». Måtte hans liv og forbilde bli til inspirasjon for oss alle, slik at vi både søker veier til fred og også gjør det vi kan for å ta vare på den kloden vi har fått å ta vare på. Jeg oppfordrer dere lokalt til å pleie kontakten med både denne menigheten og de andre i nærområdet.

I Berg er det gode tradisjoner for fellesskap og samarbeid med Frikirken om diverse gudstjenester og tiltak. Fortsett med det. Det finnes også et **livssynslederforum** i Larvik, som møtes med jevne mellomrom for å pleie kontakt og drøfte felles anliggender. Her har også Den norske kirke sin viktige plass.

Misjon

Å være kirke er å være et håpsteget i verden, både lokalt og globalt. Ved å slutte opp om Kirkens Nødhjelps årlige fasteaksjon og følge opp misjonsprosjekter bidrar menighetene til å opprettholde bevisstheten om å tilhøre et verdensvidt fellesskap. Dette ser ut til å bli bare viktigere og viktigere i vår tid.

Sportskapellet

på Storrønningsåsen har spilt en viktig rolle for kirke og lokalsamfunn gjennom godt og vel seks tiår. Gjennomgangen av historien og all den dugnadsinnsats som er nedlagt for å realisere dette bygget og tilhørende virksomhet er ingen ting mindre enn imponerende! Takket være tidligere generasjoners utrettelige innsats trenger man ikke velge mellom å gå på tur eller å gå i «kjerka». Men også pionerene i dette arbeidet drar på årene, og behovet for nyrekruttering er markant også her. Jeg ønsker kapellstyret lykke til med innsatsen videre!

3. KIRKEN ER MER FOR FLERE

Kirkens diakoni er kanskje den aller viktigste brobygger mellom kirken og samfunnet. Diakonien er kirkens omsorgstjeneste og formidler evangeliet i handling. Både

Familiemandag og Superonsdag

er eksempler på hvordan kirken bidrar til å skape gode møteplasser. Dette er møteplasser for både tre og fire generasjoner, og her forløses livsglede, samhold og utfoldelse på en kjempefin måte. Det var kjempefint å høre og se familiekor og Gospelino og ikke minst å få være med på deler av øvelsen til gospelkoret Pitch. At vi var med å dra gjennomsnittsalderen på ungdomskoret betraktelig opp, får stå sin prøve.

Samarbeid med Tanum Gjenbruk

På onsdag ble vi svært godt mottatt på Tanum Gjenbruk på den gamle ungdomsskolen, og som nå er sentral for mottak og videresalg av møbler, innbo, ting og tang. Deler av overskuddet går til det såkalte Fond for Fritid. Takket være denne virksomheten kanaliseres 300 000 kroner til familier med vanskelig økonomi. Denne frivillighetssentralen er drevet av medlemsorganisasjonene og mottar tilskudd fra kommunen. De som driver virksomheten uttrykte et klart ønske om at flere skal bruke lokalene, og dette er etter mitt skjønn absolutt noe Diakoniutvalget bør drøfte mulighetene for. Tilbudet er så populært at hvis du først er blitt engasjert i det, så er det vanskelig å slutte! Den eldste av de frivillige er 84 år gammel. Siden hjemmesykepleien også er lokalisert i området og man holder til vegg i vegg med det gamle herredshuset, er det gode muligheter for å utvikle samarbeidet videre.

Vaflene vi fikk servert var av ypperste merke, og det var spennende å høre om det brede tilbudet som gis. Blant annet kan du låne ski, skøyter, rulleskøyter, akebrett og snowboard fra utstyrlageret. Dette er en flott håndsrekning til barnefamilier.

Bruktbutikken / Berg støtteforening

For øvrig er jeg mektig imponert over den frivillige innsatsen som siden 2013 er nedlagt i Bruktbutikken i Berg. Takket være denne virksomheten kan menigheten lønne 45 % av stillingen til menighetspedagogen. Dugnadsinnsatsen parett med giverviljen i menigheten gjør sitt til at menigheten er blant de menigheter i Larvik som har den største økonomien.

Åpen kirke og samtaletilbud

I regi av Diakoniutvalget i Tanum har dere også et tilbud om Åpen kirke en del dager gjennom året. Dette retter seg mot alle, uavhengig av bakgrunn, erfaringer eller tro, og er en invitasjon til et møte med et stille kirkerom midt i hverdagslivet. Tilbudet gis delvis om sommeren og i tilknytning til Allehelgensdag, samt to kvelder i desember. Under visitasen snakket vi også sammen om hvordan et tilbud om Åpen kirke kan kombineres med en invitasjon til samtaler, enten i gruppe eller med en erfaren samtalepartner. Dette oppfordrer jeg dere til å fortsette arbeidet med.

Nevnt under visitasdagene ble også muligheten for å satse på pilegrimsvandring, for eksempel fra Tanum kirke og til Berg steinkirke. På dette området er det mange gode erfaringer å hente inspirasjon fra.

Tanum menighet har også gode erfaringer med tilbudet som kalles «Hverdagstro», som ønsker å nå ut til de som ikke ellers er så aktive i kirkelige sammenhenger.

Skaper en mangfoldig, rekrutterende og inkluderende arbeidsplass og frivilligarena

I alle menighetene er det et uttrykt ønske å satse enda mer på **rekruttering til og tilrettelegging for frivillig tjeneste** i menighetene. Det er viktig å gjennomtenke hvordan denne satsingen kan fungere

best mulig, og at man tar seg god tid til å motivere den enkelte til å bidra med det en selv finner mest naturlig, og at oppgavene det rekrutteres til har både tydelig innhold og avgrensning. Rådgiverne på bispedømmekontoret kan spørres om å bidra med kurs og veiledning på dette området.

Kirka vår – samlet plan for arbeidet i soknet

Her vil jeg oppfordre dere til å fortsette å bruke verktøyet Kirka vår – helhetlig plan for arbeidet i soknet som et godt hjelpemiddel. Det kan gi god hjelp til å ta tydelige valg i avgrensede tidsperioder og til å se sammenhenger i menighetens arbeid.

Jeg vil også slå et slag for gode rutiner for **evaluering og kvalitetsutvikling**. Jeg tror vi har mye å gå på når det gjelder å forbedre rutinene våre på dette området i kirkens liv. Vi må hele tiden spørre oss om vi gjør de fornuftige valgene i planlegging og gjennomføring av aktiviteter og tilbud, og ta oss tid til å snakke sammen om de erfaringer vi gjør oss og vurdere om vi skal gjøre ting litt annerledes neste gang. Kvalitetsverktøyet «Stadig bedre» kan være en god hjelp til dette. Flere og flere menigheter og fellesråd tar dette i bruk (se hjemmesidene til Hovedorganisasjonen KA for mer informasjon).

Til slutt vil jeg oppsummere mine utfordringer i noen punkter.

UTFORDRINGER

1. Aller først vil jeg oppfordre dere til å fortsette å arbeide med gode og inkluderende **gudstjenester og fellesskapstilbud** med bredde og variasjon
2. Legg til rette for **gode plan- og strategiprosesser** som inkluderer både menighetsrådet, ansatte og frivillige medarbeidere.
3. Sørg for å evaluere erfaringene fra denne perioden med felles menighetsråd for Tanum og Kjøse, og drøft om ikke tiden er moden for å slå soknene sammen.
4. Fortsett samtalen med Tanum KFUK/M om bruken av Tunheim og samarbeidet mellom menighetsrådet virksomhet og organisasjonsarbeidet.
5. Søk gode samarbeidspartnere i lokalsamfunnet til kirkens og lokalbefolkningens beste, enten det er Nærmiljøutvalget, Frivillighetssentralen eller andre.
6. Bruk «**Kirka vår – samlet plan for arbeidet i soknet**» som redskap for kartlegging, strategisk arbeid og **rekruttering av frivillige**
7. Se nærmere på rutinene for evaluering og kvalitetsutvikling, og hent gjerne inspirasjon fra kvalitetsverktøyet «**Stadig bedre**»

Tusen takk for gode visitasdager, for et flott visitasprogram og alle gode opplevelser underveis. Takk for den store innsatsen dere alle gjør i menighet og lokalsamfunn. Takk til alle som har medvirket administrativt og praktisk, kunstnerisk og musikalsk, og på andre måter. I forberedelsene og underveis i visitasen har jeg hatt god hjelp av medarbeiderne på bispedømmekontoret, og ikke minst prost Sølvi Lewin, kirkeverge Jan Einar Bjerke Hals og kirkefagsjef Michael Onsrud. En særlig takk til disse tre.

Tunsberg bispestol, 1. februar 2026

Jan Otto Myrseth